

VOCILE IRINEI MAVRODIN

Cei de la revista *Pro Saeculum* din Focșani îmi amintesc de pe-acum că anul acesta avem o altă aniversare dragă în cultura română, prilej de bucurie pentru noi toți, prietenii doamnei Mavrodin. Mi-e greu să cred că, pe 12 iunie, sărbătorim 80 de ani ai Irinei Mavrodin. Îmi vine greu a crede, pentru că întreaga făptură a doamnei Mavrodin contrazice o astfel de venerabilă vârstă. După cum nimic nu pare să-i trădeze cei 93 de ani pe care îi va împlini, tot anul acesta, Mihai Șora. Îi alătur și îi compar statornic, îi admir fără măsură pe amândoi, pe Irina Mavrodin și pe Mihai Șora, pentru că aceste două mari personalități ale culturii române contemporane mi-au fost și au rămas mereu repere culturale majore, modele de viață, pentru mine, și pilde de înaltă anvergură intelectuală, morală; modele de oameni care știu să își trăiască viața fără rest. Doi oameni de cultură adevărați peste care au trecut, dacă îi socotim laolaltă – incredibil! – aproape două... secole, fără să lase urme în spiritul lor vesnic tânăr. Două minuni, pentru că doi oameni minunați, care nu încetează să ne învețe cum se poate trăi, în har și demnitate, întru cultură. Dar și cum se poate trăi, pur și simplu, cu înțelepciune și seninătate. Două modele umane fără de care am fi foarte, dar foarte săraci, noi, prietenii lor mai săraci și în ani...

La ceas aniversar, așadar, la cei 80 de ani ai doamnei Mavrodin, n-am să evoc multiplele ipostaze ale personalității sale creatoare. Nu voi vorbi – am făcut-o, cu mai multe prilejuri –, nici despre marele dascăl universitar, rar, căci de vocație, profesorul activ și astăzi, la mai multe universități din țară și din străinătate, nici despre teoreticianul, esteticianul, criticul literar, hermeneutul care a dat culturii române zeci de tomuri, nici despre eseista pătrunzătoare, nici despre traducătoarea, cu o operă descumpănitoare pentru orice scriitor... Nu am să fac, aici și acum, decât să îngân vocea poetei, de fapt *vocile* sale poetice, acelea care stau la temelia tuturor celorlate ipostaze ale «mâinii care scrie» și care lasă urme cu pecete, purtând, toate, o singură semnătură : Irina Mavrodin. *Vocile* sale poetice care ne vorbesc despre iubire, despre bucuria de a trăi plenar, despre aroganță și modestie, despre voluptatea de a crea și zădărnicia lumii, despre vis și realitate, măreție și decădere, despre viață și moarte...

Să îngân *începutul*, mai întâi, cum e și firesc, *începutul* a toate: «*Începe Ziua/ Începe Cartea/ Începe Lumea/ și*

Fericită Scriu/ Binecuvântată Fie/ Această Dimineață/ Această Lumină/ Sunt Vie» (Începutul). Să îngân apoi seninătatea și înțepeciunea vocii care – nu-i așa? – ne amintește că «nu credeam să-nvăț... vreodată»; ne amintește însă cu detașare și seninătate, fără crispă sau disperare, vocea aceea pe care o auzim statornic, care ne este rugă, dar, deopotrivă, motorul a toate, căci ea ne șoptește fără încetare: «*Să scrii în fiecare zi/ iată un mod de a te ruga/a trecut o zi/ și nu ți-ai scris pagina/ / memento mori/ așază-te și scrie/ oriunde oricând/ / nu aștepta Inspirația/ fă-ți zilnic rugăciunea/ îți strigă Stendhal» (Memento mori)*. Să îngân, iarăși, și să cred în simplitatea vocii care a descoperit *centrul de aur*, bucuria zămislirii în suferință: «*Crede/ în binecuvântarea Zilei/ În acest Centru de Aur/ al lumii/ ce ți-a fost dată/ când mama te-a născut/ tipând în chinuri» (Centrul de aur)*. Ori să ascult și să repet vocea care ne învață lecția despre trufie și umilință, despre creație și zădărnicie totodată, căci și Iisus, când n-am mai avut noi credință și urechi să-l ascultăm, a continuat să ne spună ceva, lăsând urme cu degetul, în nisipul de la marginea oceanului lumii: «*A scrie poezie e o boală/ cum? n-ai știut asta?/ Îți spune vocea/ și mai cu seamă// umilește-te/ și nu-i disprețui/ pe cei care nu scriu/ aroganța ta// s-a înălțat până la ceruri/ mâniindu-l chiar și pe/ bunul Dumnezeu/ nu știi că orice poem// e scris pe nisipuri/ mereu spălate de valuri?» (Aroganța)*. Sau să dăm glas vocii care ne amintește mai vechea și mereu trista întrebare *ubi sunt?*: «*Jupoaie-mă de vie/ să simt/ că sunt aici/ și nu dincolo// să nu se mai destrame/ piatra aceasta/ când o ating// unde-i Paraschiva?/ și unde-i Ioana?/ unde ți-e tata?/ unde ți-e mama?/ și unde ți-e fratele?/ unde ți-e soțul și unde-ți sunt iubiții?/ te întreabă vocea/ și tu ce mai cauți pe-aici? » (Să nu se mai destrame)*.

Să îngân, în fine, *vocile* însele, ele, care ne șoptesc, iarăși și iarăși, că a scrie poate fi un alt drum spre sfințenie sau calea însăși spre lumină, dar și o altă formă de mântuire; sau poate că nu; dar noi ne încăpățânăm să credem că DA: «*Și iar îmi spun/ a scrie e un gest sacru/ prin care te poți mântui/ și iar îmi spun// a nu scrie e un gest sacru/ prin care te poți mântui/ să duci de mână un geniu/ prin mlaștini cu flori cântătoare// până în lumina ce ne așteaptă/ deloc grăbită/ și atâta de/ necruțătoare» (Vocile)*.

La mulți ani, iubită doamnă Mavrodin!